

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm**Remiss av delbetänkandet Rätt information – Kvalitet och patientsäkerhet för vuxna med nedsatt beslutsförmåga (SOU 2013:45)**

(S2013/4478/FS)

Riksdagens ombudsmän, JO, har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerade ärende. Jag begränsar mitt yttrande till att avse det följande.

Det är givetvis av stor vikt att beslutsoförmögna ges lika god och säker vård som andra patienter. I likhet med utredningen anser jag att personuppgiftsbehandling inom ramen för sammanhållen journalföring under vissa omständigheter bör vara möjlig även när den enskilde själv inte kan lämna ett giltigt samtycke. Jag är dock tveksam till om det förslag som presenteras svarar upp mot de krav som måste ställas på skydd för berörda enskildas integritet.

Utredningen föreslår att vårdgivare ska få göra personuppgifter om beslutsoförmögna patienter tillgängliga i system för sammanhållen journalföring om det *inte är uppenbart* att patienten skulle ha motsatt sig det (6 kap. 2 a § förslag till lag om ändring i patientdatalagen). Utformningen av bestämmelsen synes innebära att det i praktiken är i det närmaste uteslutet att hälso- och sjukvårdspersonal skulle komma fram till att personuppgifter inte ska göras tillgängliga.

I ett särskilt yttrande av experten Erik Janzon (delbetänkandet s. 135 f.) framför denne att det vad gäller det andra skedet i sammanhållen journalföring, dvs. när en annan vårdgivare ska bereda sig direktåtkomst, saknas skäl att inte utreda vad den enskilde själv skulle ha ansett om personuppgiftsbehandlingen. Jag delar den uppfattningen samt instämmer också i att resultatet av en sådan utredning ska dokumenteras i patientjournalen.

Vidare anser jag att det hade funnits skäl för utredningen att närmare uppehålla sig vid frågan om vilka befattningshavare hos vårdgivaren som ska vara behöriga att göra aktuella bedömningar om personuppgiftsbehandling. I delbetänkandet anförts att bedömningen bör göras av den eller de som ska agera i relation till den enskilde, exempelvis ta ställning till eller utföra en vård- och behandlingsåtgärd. Som utredningen ser det kan den hälso- och sjukvårdspersonal som i enskilda fall har att göra bedömningen vara såväl legitimerad, t.ex. en läkare, som icke legitimerad, t.ex. en undersköterska (delbetänkandet s. 70). Enligt min mening kan det ifrågasättas om det bör överlämnas till exempelvis undersköterskor att göra de överväganden som det här är frågan om. Jag delar inte utredningens

uppfattning att respektive vårdgivare ska kunna bestämma vilka befattningshavare som ska vara behöriga att hantera dessa frågor utan anser att Socialstyrelsen bör utfärda föreskrifter på området. I sammanhanget kan noteras att den pågående utredningen om beslutsförmögna personers ställning i hälso- och sjukvård, tandvård, socialtjänst och forskning har i uppdrag bl.a. att ta ställning till när, av vem och hur det ska avgöras att beslutsförmåga föreligger och vem som ska kunna fatta beslut för en enskild som har nedsatt beslutsförmåga.

Sammanfattningsvis är jag positiv till att sammanhållen journalföring ska kunna användas för vuxna personer som inte endast tillfälligt saknar beslutsförmåga, men anser att förslaget inte i tillräcklig grad garanterar ett starkt integritetsskydd för de berörda enskilda.

Lilian Wiklund

Åsa Widmark
byråchef